

2015. január-március – XIV. évfolyam 1-3. szám

A szegedi piaristák lapja

PIÁR FUTÁR

A
L
L
E
L
A
U
J
A

k é p e s l a p

A megszentelt élet éve

AZ IDEI EGYHÁZI ÉV A RENDHÁZBÓL MÁR JÓL ISMERT SZERZETESÉKÉ, DE EZ AZ ÉV LEHETŐSÉGET AD ARRÁ IS, HOGY NE CSAK A PIARISTÁKAT, HANEM KÜLÖNBÖZŐ MÁS RENDEKET IS MEGISMERJÜNK.

II. János Pál pápa 1997-ben nyilvánította a megszentelt élet, a szerzetesek világnapjává február 2-át, Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepét. A lengyel pápa szerint az ünnep célja: hálát adni Istennek a szerzetesi élet ajándékáért, előmozdítani a szerzetesség ismeretét és szeretetét, valamint lehetőséget adni a szerzeteseknek, hogy egyre inkább rácsodálkozzanak életük szépségére és azokra a csodákra, melyeket az Úr bennük és általuk művel az egyház és a világ javára.

A szerzetesek és a megszentelt életet más formában választók által megélt evangéliumi tanácsok, a szegénység, a szüzesség és az engedelmesség olyan jelek, amelyek irányt mutatnak az emberiség életének – mondta Erdő Péter bíboros a Szent István-bazilikában november 30-án, a megszentelt élet évének kezdetén bemutatott szentmisén.

A szerzetesi élet maga is sokszínű valóság, sokféle életformát rejt – fogalmazott Labancz Zsolt tartományfőnök atyánk. Ismeretése szerint vannak szemlélődő szerzetesek, akik elvonultan élnek, vannak monasztikus rendek, mint például a bencések vagy a ciszterciek, akik kolostorban élnek nagyon szabályozott napirend szerint. Végül vannak olyan rendek is, amelynek tagjai apostoli tevékenységet végeznek, vagyis társadalmi, kulturális, lelkipásztori feladatot látnak el.

Ragyogtassuk fel ennek az életformának a szépségét! Ám ez ma nem könnyű feladat, mert az emberek egy része azt gondolja,

hogy az Isten az önmegvalósítás korlátja; másrészt pedig divatos dolog olyan életstílusban élni, amit én döntök el és választok. A hivatás ettől különbözik: valaki más hívott meg engem, és én erre a hívásra válaszlok. Még egy akadály áll a megmutakozásunk elé: az evangéliumi tanácsokat sokan extra feltéttként képzelik el keresztény életükben. Tejszínhabként a tortán. Pedig a tanácsok minden keresztény ember életének részét kell, hogy képezzék, nem csak a szerzetesekét – mondta Deák Hedvig domonkos nővér.

Lélektúrák: szerte az országban, a Mária út mentén, a szerzetesek évében várnak, ha...

... vágysz megismerni különféle tájakat, utakat, embereket – és önmagad,

... szívesen megismerkednél szerzetesekkel – hol és hogyan élnek, miről szól az életük,
... szeretnél elindulni, zárandokolni, de nem tudod, hogyan kezdj hozzá,
... nyitott vagy a gyaloglásra, lelki útra, közösségi élményre.

Teljes búcsú nyerhető a megszentelt élet évében (szentszéki határozat). A szokásos feltételek mellett (szentségi gyónás, szentáldozás, valamint ima a szentatya szándékaira) a megszentelt élet intézményei minden tagja, továbbá azok a hívők, akik valódi bűnbánatot tartanak, és a szeretet szelleme vezérli őket, 2014 adventjének első vasárnapjától 2016. február 2-ig, a megszentelt élet évének ünnepélyes lezárásáig teljes bűnbocsánatot nyernek, és azt felajánlhatják az elhunytak tisztulás állapotában lévő lelkéért is.

A 2015-ös teljes naptári évet felölelő *imanaptár* a tematikus évhez kapcsolódó *szerzetesek.hu* honlapon érhető el, és az ima-szándék mellett napról napra befogadható mennyiségű információt is közöl a rendekről, a szerzetességről.

Az *imanaptár* ötlete elsősorban abból az igényből született meg, hogy a megszentelt élet évében a szerzetesek imádkozzanak egymásért, és ismerjék meg jobban egymást, egymás karizmáját, szolgálatát és mai helyzetét. Mivel azonban bárki számára hozzáférhető, minden érdeklődő csatlakozhat ehhez a közös imádsághoz.

Sokatok kívánságát megsejtve és a Megszentelt Élet Intézményei és Apostoli Élet Társaságai Kongregációja kérésének eleget téve úgy döntöttem, hogy meghirdetem a megszentelt élet évét. [...] Ezen év fő céljául ugyanazt tűztem ki, amit Szent II. János Pál pápa fogalmazott meg az egyház számára a harmadik évezred kezdetén, bizonyos értelemben megismételve azt, amit már a Vita consecrata kezdetű, szinódus utáni apostoli buzdításában leírt: „Nemcsak dicsőséges történelmek van, amelyet fel kell idéznetek és el kell mesélnetek, hanem hosszú történelem áll előttetek is, amelyet még építenetek kell! Tekintsetek a jövőbe, amely felé a Szentlélek indít benneteket, hogy továbbra is csodálatos dolgokat vigyen végbe általatok!” (Ferenc pápa apostoli levele minden megszentelt személyhez a megszentelt élet évének alkalmából)

Tapodi Krisztián és Tóth Zsanett 10. b

Interjú Tóth Zsófiával, az új dök-elnökkel

- MIVEL TÖLTÖD A SZABADIDŐD NAGY RÉSZÉT?
- Általában sokat olvasok, és szeretek a barátaimmal lenni, mikor épp az időm engedi. Olyan életet élek, mint bármelyik tinédzser: szeretek bulizni, nincsenek furcsa vagy éppen olyan nagy figyelemre méltó szokásaim...
- MIT AKARSZ TANULNI? MI LESZEL, HA NAGY LESZEL?
- A szegedi bölcsésztudományi karon szeretném folytatni az úgynevezett utamat, ehhez még nagyon sokat kell tanulnom, és nagyon sok mindenre szükségem lesz. Szeretnék újságíró vagy webes újságíró lenni, akár pszichológus vagy pszichiáter... Nagyon magas a ponthatár, és oda a legnehezebb bekerülni, úgyhogy szeretem erről az álmomról lemondok majd.
- MIÉRT SZERETTEL VOLNA DÖK-ELNÖK LENNI?
- Nagyon szerettem volna mindenképpen, amíg itt vagyok, valami olyasmibe fektetni az energiámat, ami hasznos, amiben kiélhetem a kreativitásom. Mint minden kortársam, szerettem volna valami maradandót, valami nagyot alkotni, valami olyat, ami megmarad, amire mások majd felnézhetnek, és sokáig emlegetik (mint például az első dök-elnökNŐ nevét). Mindenképpen meg szeretném köszönni azoknak, akik ebben segítettek! Nagyon köszönöm, srácok! Hálás vagyok mindenért, amit tettek, és ami hozzásegített a céloom eléréséhez!
- MENNYIT KÉSZÜLTÉL A KAMPÁNYRA?
- A plakáttal nagyon sok munkánk volt, és a szöveggel is eléggé sokat küszködtem, de úgy érzem, látszott, hogy megnyit készültem rá. Ki kellett gondolnom, hogy mi lenne a legjobb, egy fiúiskolában mivel tudnánk felhívni a figyelmet, és úgy gondoltam, hogy ezt jól sikerült megoldanom.
- MEG TUDNÁD NEVEZNI AZOKAT, AKIK A LEGTÖBBET SEGÍTETEK?
- *Tanács Dia, Vékony Vivi, Nagy Mariann tanárnő, Berta Orsi, Rózsa Timi*, akik még élő plakátok voltak, és persze mindenki az osztályomból, aki megosztotta a plakátomat... Tulajdonképpen az egész osztály, és ezt nagyon köszönöm nekik!
- MILYEN ÉRZÉS VOLT MEGTUDNI, HOGY VÉGÜL IS TE LETTÉL A DÖK-ELNÖK?
- Egyszerűen fantasztikus, hatalmas érzés volt, bár amikor egy csomóan odajöttek és gratuláltak, akkor még valahogy fel sem tudtam fogni... Nagyon meglepődtem, a vetélytársam beszéde után nem is nagyon számítottam arra, hogy én nyerek, vagy hogy bármiféle esélyem is lenne.
- HOGYAN ÜNNEPELT MEG A GYŐZELMEDET?
- Igazából eddig sehogyan, szerintem nagyon sok dolog áll még előttem, és még nagyon sok mindennek kell történnie, hogy ez a győzelem ünnepelhető állapotba kerüljön!
- MIVEL NYERTED MEG MAGADNAK A SZAVAZÓIDAT?
- Hát a lányokat valószínűleg úgy, hogy lány vagyok! Ésszerű tervekkel álltam elő, nem légből kapott ötletekkel, amelyeket igazából nem hiszem, hogy meg lehetett volna valósítani. Számomra nagyon fontos volt, hogy olyan dolgokkal álljak elő, ami nem álom volt, és álom is marad, hanem álom volt, és én valósággá váltam.
- MELYEK A LEGFONTOSABB CÉLJAI, AMELYEKET EL SZERETNÉL ÉRNI?
- Nagyon szeretnék változtatni az öltözködési szabályokon, mert szerintem elfogadható, ha egy lány a stílusának megfelelően szeretne öltözni, mint bármelyik másik suliban, persze nem szélsőségekre gondolok, mint lányoknál a punk haj vagy ilyenek. Tudom, hogy az iskolában ez még új, hiszen még csak másfél éve vagyunk itt, de úgy érzem, itt az ideje annak, hogy ez változzon.
- MI A VÉLEMÉNYED A LÁNYOK ÖLTÖZKÖDÉSÉNEK SZABÁLYOZÁSÁRÓL?
- Úgy érzem, hogy a fiúk, bármilyen ruhát vesznek föl, az ne-

kik teljesen mindegy, mert ez illik a stílusukhoz, hozzátartozik a személyiségükhöz. Az a baj, hogy a lányok nem ilyenek, nekik nem mindegy, hogy milyen ruhát vesznek fel! Nekünk meg ez tartozik a személyiségünkhöz. Minden lány más! Nekünk nem teljesen mindegy, hogy hosszú vagy rövidnadrágot veszünk fel, esetleg szoknyát, pántos vagy hosszú ujjú felsőt, és számunkra ennek nincs olyan jelentése, hogy ez szemérmetlen, vagy mi most épp mutogatjuk magunkat, egyszerűen csak ilyen a stílusunk, és ezt örülnénk, ha elfogadnák!

– MI LESZ AZ ELNÖKSÉG ALATT A LEGNEHEZEBB?

– Valószínűleg kiállni és a tömegben beszélni mindenki előtt, ez az, ami még mindig nem megy annyira jól. Persze az is, hogy mind a tanárokkal, mind pedig az igazgató úrral közös meg egyezésre jussunk; hogy a fiúk elfogadják végre, hogy tényleg én vagyok a dök-elnök, és legalább valamennyire tiszteljenek. Mert nagyon sokszor megkapom, hogy: „Na tessék, milyen dök-elnökünk lett...”

– KÖSZÖNÖM SZÉPEN, ZSÓFI! HÁT SOK SIKERT! REMÉLEM, MINDENT ELÉRSZ, AMIT SZERETNÉL, A LÁNYOK ÉRDEKE IS EZ!

készítette: Berta Orsolya 10. b

Kórusunk első útja

A kecskeméti piarista gimnázium háromszáz éves fennállását ünnepelte az elmúlt hónapokban. A jubileumi rendezvényesorozat keretében sor került kórustalálkozóra is december 11-12-én.

Nagy várakozással készültünk a szereplésre. Pénteken reggel még kicsit álmosan gyülekeztünk a nagyállomáson. Kilenc óra előtt értünk Kecskemétre. A váróban a kecskeméti kórus és *Fehérvári Gábor* tanár úr az *Eljöttünk mind, zengjen az ének, Isten áldását ma hintse ránk!* című kánonnal köszöntött bennünket. Egy rövid próba után 11 órakor a piarista templomban *Nagy Attila* igazgató úr köszöntőjét követte egy közös énekszám, az összes jelenlévő dalossal, majd meghallgattuk a nagykanizsai, a budapesti és a kecskeméti kórusok igényes, szép műsorát, a hangszeres műsorszámokat, mi pedig egy népdalzsoltárcsokrot énekeltünk. Felemelő érzés volt a teltház közönség előtt fellépni.

Ebéd után kisebb csoportokban városnézésre indultunk. A nevezetességek megismerését egy jó hangulatú, kötetlen együttlét követte, beszélgetéssel, süteményezéssel.

Azzal váltunk el a kórusoktól, hogy jövőre Nagykanizsán az ottani évfordulón ismét találkozunk. Hazaindulás előtt a kecskeméti állomáson mi énekeltünk a minket kísérő kórus tagjainak. Jól éreztük magunkat, jöhet a következő fellépés!

a kórus tagjai és karnagya: Éderné Erki Kornélia

GO-s amerikai élmények – ezúttal Papp Sándortól

A *Global Outreach* program minden évben lehetőséget ad kelet-európai (jó, mi tudjuk, hogy Közép-) katolikus fiataloknak, hogy egy teljes tanévet az USA-ban töltsenek cserediákként Wisconsin és Nebraska katolikus iskoláiban. Az alapötlet az, hogy a magyar, cseh, szlovák, lett, litván és lengyel fiúk és lányok olyan emberekké váljanak, akik visszatérve az országukba igaz katolikusként segítsék azt, jóllehet ma már ez sokkal inkább egy egymástól való tanulást jelent.

25 diák érkezett Amerikába, köztük négy magyar. Mind nagyszerű fiatalok, akik közt a közös élmények sokasága igaz barátságokat szült, és így egy fantasztikus közösség alakult ki. Velük együtt sodródtam én is ilyen távol az otthontól, iskolámtól, családtól az óceán túlsó felére, a nebraskai *Omahába*, a *Daniel J. Gross Catholic High School* iskolapadjába.

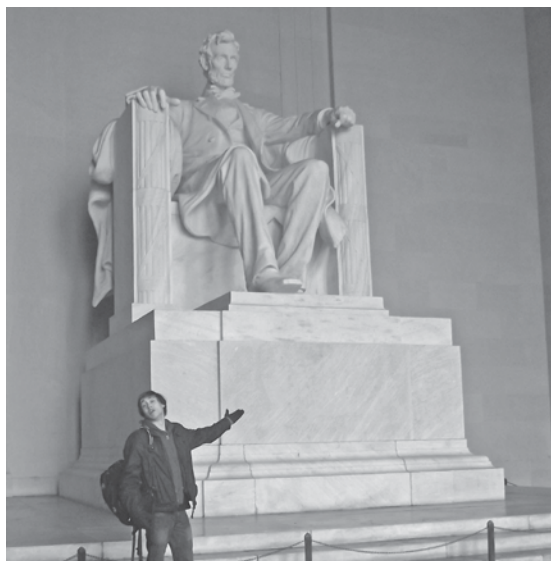
Nebraskáról tudni kell, hogy egy dologról híres igazán, a kukoricáról (jóllehet ott van még nekik a *College* futballcsapatuk és *Marlon Brando*). Azt azért nem sejtettem, hogy a házunk valóban egy kukoricaföld mellett áll majd, de Nebraskában már csak így néz ki a külváros.

Persze az első benyomásom az volt, hogy itt minden olyan, mint a filmekben. Gyorsétterem minden sarkon, magas, üvegablakos épületek, amerikaifoci-szurkolók, óriási családi házak medencével, edzett sportemberek és szokatlanul kövér figurák.

A fogadó családdal nagyon jól jártam, ha nem hinnétek, kérdezzétek csak *Oltványi Lacit*, hiszen az ő korábbi fészkeben kaptam szállást.

A program szándéka, hogy a cserediákok ne vendégek legyenek, hanem családtaggokká váljanak. Ez pedig nálunk nagyon jól működött, teljesen őszinte és nyitott tudok velük lenni. Magukkal vittek az összes családi összejövetelre, kirándulásokra is.

Úgy gondoltam, hogy ha

már kint vagyok, igyekszem minél több mindenben aktívnak lenni. A sportolást itt elég komolyan veszik az iskolákban, így a fiatalok gyakorlatilag nem tartoznak egyesületekhez, mint otthon. Az őszi sportok közül az amerikai focit választottam, amit nagyon megszerettem, még akkor is, ha néhány hét alatt egyértelműen lehetetlen volt utolérnem azokat, akik már kisgyerekkoruk óta ezzel fekszenek s kelnek. Én meg még a szabályokat is csak úgy nagyjából tudtam, mielőtt belekezdtem. Viszont a csapathoz tartozást mindenképp nagyszerű dolog volt megtapasztalni, és a későbbi barátságok és ismeretségek kiépítésében is sokat segített. Tavasszal pedig az iskola trackcsapatát (futás) fogom erősíteni.

De a sportokon kívül még rengeteg lehetőség van az iskolában, például szerepet

kaptam az iskolai musicalben, az európai akcentusom még jól is jött egy német admirális eljátszásához. Hasonlóan a sportokhoz, a drámára is nagy hangsúlyt fektetnek. Még egy ilyen kisebb iskola is remek színpaddal, függönyökkel, világítással és hangtechnikával van felszerelve.

Az iskolának van egy keresztény ifjúsági csoportja is, ami egy olyan közösség, ahova jó tartozni. Az év legmeghatározóbb és legnagyobb eseménye számomra eddig természetesen a *March for Life* volt, ami az év egyik legnagyobb pro-life megmozdulása. Így az iskolai csoportomhoz csatlakozva én is ott voltam *Washing-*

ton utcáin a több ezer emberrel együtt (főleg katolikusokkal). Nagyon biztató volt látni a hatalmas emberáradatot, és mind azért jöttek, hogy a világ belássa végre, a terhességmegszakítás nem járható út! A vonuláson kívül imádkoztunk is az anyákért. Persze jutott idő körülnézni az USA fővárosában is.

Persze az élet nem habos torta, legalábbis nem egészen. A nyelvet hosszú ideig kellett szokni, és a fiatalok szlengje majdhogynem teljesen hiányzik a szókinccsemből, ráadásul a futballszezont egy viszonylag komoly sérüléssel zártam. No meg persze itt is kell/kéne tanulni, bár közel sem annyit, mint a most érettségiző volt osztályomnak (tedd le az újságot, és nyomás töritételt magolni!). De a legnagyobb nehézség az, hogy amikor kint vagy, hirtelen minden megváltozik

körülöttem, és nincsenek ott a családod és a barátid sem. Ám nincs sok idő ezeken törni a fejemet.

A korábbi cserediákok közül sokan meséltek az amerikai élményeiről, de azt hiszem, mindenki teljesen másképp éli meg azt az évet, amelyet idekint tölt. Kíváncsi leszek majd az idén indulók beszámolójára, és ezúton is sok sikert kívánok nekik!

Papp Sándor Tamás 12. a

Kosztolányi Dezső: Négy fal között

Ezt a kötetet csak azoknak tudom ajánlani, akik teljesen el tudnak veszni a versek gyönyörűségében – akárcsak én. Ezekhez a versekhez idő kell. Megémszteni, feldolgozni vagy akár felfogni. A szóhasználat gyönyörű (én ezért is csodálom annyira Kosztolányit), de nem feltétlen a legjobb verseskötete, bár hogy kinek melyik, ez elég szubjektív. Sokféle vers van benne, nem kötődik túlzottan a megszokotthoz, látszik, hogy nincs elvárások alá kényszerítve. Engem mindig megfog, varázsa alá von. Ha az a vers, amit éppen olvasok, búskomor, a hangulatom is kedvetlen lesz (pl.: *Utolsó versek, Egy átok*). De ez fordítva is igaz (pl.: *Győzelem, Téli alkony*). Általában viszont inkább szomorú hangvételű versekből áll. Részben ezért is tetszett meg – sok minden más mellett. Elég sokszor említi a halált, a szerelmet, azokat az emberi dolgokat, amelyek számára/számunkra egyaránt fontosak voltak/lesznek. Az élet legfontosabb kérdéseit teszi föl, általában megválaszolatlanul hagyva az olvasónak. „Tanuld meg, poreMBER, a sorsod: lemondás s lemondani nekem oly fájdalmas-édes.”

Óvári Kata 9. c

Sík Sándor emlékest

2014. NOVEMBER 26.

A főszereplő Dóczy Péter fantasztikusan játszotta el a szerepét. Teljesen beleélte magát, néha úgy éreztem, hogy nem egy színdarabot nézek, hanem belelátok egy ember lelkébe. Látni Sík Sándor szenvedéseit, örömeit, kétségeit. A főszereplőtől nem állt messze, hogy egy pap szerepét eljátsza, mivel az igen sikeres magyar sorozatban, a *Jóban Rosszban* címűben ő játszotta Endre atyát.

Jónás Gabriella alakította Sík Sándor édesanyját. Remekül mutatták be, hogy milyen szoros is volt köztük a kapcsolat. A színész nő árnyjátéka is lenyűgöző volt.

Nekem a *Keresztút* című mű átdolgozása, megzenésítése tetszett a legjobban. Leginkább Szemérdi Bernadett előadása varázsolta el a gyönyörű hangjával, ahogy a dalokat énekelte, valamint azzal a hihetetlen átéléssel, ahogyan a verseket szavalta.

Tóth Zsanett 10. b

Marton László Távolodó: Mindig régen van

Emlékszem, Marton László könyvét egy kilencedikes osztálykiránduláson vettem azzal az elhatározással, hogy na, én most elkezdek szépirodalmat olvasni. Volt egy óra szabadidőnk, és mivel a fagyimat már megettem, bementem a cukrászdával szemközt lévő könyvesboltba. Több könyvet is levettem a polcról, de vagy nem tűntek érdekesnek, vagy túl drágák voltak. Ki tudja, miért, de még mielőtt elindultam volna vissza, leguggoltam, és megnéztem, milyen könyvek vannak az alsó polcon. Megakadt a szemem egy néven: Marton László Távolodó. Édesapám gyakran hallgat reggelente rádiót, és akkoriban mindig reklámoztak egy műsort, aminek az volt a neve, hogy *Kalandozások a világzene körül Marton László Távolodóval*. Ezen kívül nem sok mindent tudtam az íróról. Levettem a polcról a könyvet, és elolvastam a hátulját, de nem növelte jelentősen az ismereteimet. Aztán megnéztem a belső borítót. Itt voltak felsorolva a művei, ahonnan egy cím felkeltette az érdeklődésem: *Pécsi szál – Kispál* könyv. Megnéztem a könyv árát, és még pont volt nálam annyi pénz, ezért megvettem, és visszasiettem a debreceni református nagytemplom elé, mert ott találkozott az osztály.

Emlékszem, páran kérdezték is ott a templom előtt, hogy mit vettem, meg

ki ez az író. Én meg bután csak annyit feleltem nekik, hogy nem tudom, de rossz ember nem lehet, mert a Kispálról írt könyvet.

Az osztálykiránduláson hazafelé a buszon én aludtam, de a mellettem ülő osztálytársam elkérte a könyvet, hogy az utazás alatt olvasással üsse el az időt. Mikor megkérdeztem tőle, hogy milyen, annyit mondott, hogy jópofa.

Miután hazaértem, én is beleolvastam a könyvbe. Hát arra a novellára sok mindent lehet mondani, csak azt nem, hogy jópofa. Arról szólt, hogy az elbeszélőt felhívják telefonon, de a kagylóból csak rőfögés hallatszik, ezért valamilyen megérzés folytán a szerelme lakására megy, ahol holtan találja kedvesét, amint épp egy disznó lakmározik belőle. A disznó,

amint észreveszi az elbeszélőt, rátámad, a földre gyűri, és akkor az hirtelen felébred...

Hát ez jó nagy hülyeség, gondoltam, és félreraktam a könyvet.

Az idei karácsonyi szünetben vettem elő újra, és két nap alatt végigolvastam. Nagyon tetszett. Azért, mert ilyen közvetlen, őszinte, maníroktól mentes hanggal már rég találkoztam a magyar irodalomban.

A kötet három korábbi novellaciklusból áll össze. Ebből a legjobban megírt novellák mind az első, a *Silver-Reed* című részben vannak. A kötetet egészen lehet olvasni, mint életrajzi regényt, amely az író életének negyven évét öleli fel, a rendszerváltás előtti és utáni húsz évet.

Marton László alapvetően zenei újságíróként keresi a kenyerét, ezért a novelláiban jelentős szerepet kap a zene is. Emellett pedig olyan témák elevenednek meg a könyvben, mint a disszidálás kérdése, egy pályakezdő fiatal nehézségei, a nyolcvanas évekbeli művészeti élet, a zsidóság megélése, szerelem, válás, halál. Azoknak ajánlom Marton László könyvét, akik kíváncsiak a kortárs magyar irodalom egy egyedi hangjára, egyéniségére, illetve azoknak, akik semmit sem tudnak a szerzőről, mivel a mű olvasása során alaposan megismerkedhetnek vele.

Horváth Márton 12. a

Hegyek-völgyek között...

– LEMEZBEMUTATÓ A XIX. CSÁNGÓ BÁLON

A Csángó Bál az országos hagyományörző rendezvények között az egyik legrangosabbnak számít. A 2015. február 7-i XIX. Csángó Bált idén először köztársasági elnökünk, Áder János is megtisztelte jelenlétével. Díszbeszédében hangsúlyozta, mennyire fontos a csángókért való munkában a hagyományok közös ápolása.

A *Népzenei Kamaraműhely*, a Dugonics András Piarista Gimnázium kamaraegyüttese hat esztendeje minden évben eltölt egy hetet a moldvai és gyimesi csángó falvakban, hogy műsorokkal és tánc-házakkal tovább éltesse a népi hagyomány tiszta forrásait. 2014 júniusában lemezanyag felvételére került sor *Klézse-Budán* a Klézse patak partján, ahol a szél, a madarak és a békák hangjai éppúgy megszólalnak, mint a több ezer éves ótörök hagyományaink dallamai. A cd-lemez a Népzenei Kamaraműhely és a *Klézse-budai Magyar Iskola* közös produkciójaként jelent meg.

A Csángó Bálon nagy sikerű lemezbemutató koncertet tartottunk a lemezanyagból. E mellett a főműsorban, ahol a csángó hagyományörző produkciók mellett a népi hagyományt továbbgondoló országosan népszerű művészek zenei produkciói is helyet kapnak, két számmal is szerepeltünk. Büszkék vagyunk rá, hogy *Csipkebor* című zenészműnk a legnagyobb tapsot kapta.

Erdélyi Luca kilencéves növendékünk *Herczku Ágnes* (a *Fölszállott a páva* vetélkedő bemondója), *Kacsó Hanga* (a vetélkedő énekes kategóriájának győztese) és *Petrás Mária* moldvai hagyományörző énekes művészek társaságában a *Bába-játék* című produkcióval aratott nagy sikert szintén a főműsorban. A hazatérés: az éneklés, a közös öröm kitörései a buszban felejthetetlenek mindannyiunk számára.

Moldvai missziós körútjaink során újra és újra eszünkbe jut, hogy a világ életet adó tiszta forrásai elapadnak, ha a lelkek patakjai nem táplálják vissza őket.

Fábri Géza tanár úr

Országismereti verseny

Iskolánk idegen nyelvi munkaközössége az idei tanévben első alkalommal szervezte meg országismereti versenyét.

Két-három fős csapatok jelentkezését vártuk, akik angolból és németből is testvériskoláink régióját, latinból a római hadsereget, olaszból pedig a híres itáliai konyhaművészetet kapták meg felkészülési témakörként.

A húsz kérdésből álló teszt kitöltése mellett készíteniük kellett egy posztert is az adott témakörben.

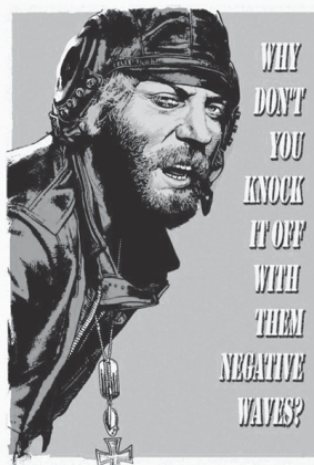
Bár viszonylag kevés csapat indult a versenyen, a felkészülés legtöbbjük esetében mindenképpen dicsérendő. Reméljük, hogy az aulában kiállított plakátok és a kapott ötösök jövőre többeket is motiválni fognak.

ÖSSZESÍTETT EREDMÉNYEK:

1. *Smilla Todt* 9. b – *Rácz Barnabás* 9. a – *Gonda Eszter* 9. b (angolosok): 97 pont
2. *Maróti Enikő* 10. b – *Kocsis Levente* 10. b – *Fazekas Gábor* 10. b (németesek): 95 pont
3. *Kertész-Farkas Dóra* 10. b – *Mikuska Bence* 10. b – *Patik Ádám* 10. b (angolosok): 80 pont

Dékány Zoltán tanár úr

Kelly hősei

A háború egy humanista szemével nézve és legfőképpen utólag visszatekintve a világ egyik legfölszegebb és legértelmetlenebb dolga. A filmek ennek érzékeltetésére nem véletlenül a köz-katonák nézőpontját használják fel, hiszen még akár értelmesnek is találhatnánk az egészet, ha egy terepasztalt bámulnánk egy szobában a többi tiszttel együtt. A Kelly hősei ezeket az embereket keményen gúnyolja. Hasznavehetetlen idiótáknak írja le őket, és nem cáfolhatjuk meg teljesen az igazát. A film a második világháború idején játszódik, a történetet az amerikaiak szemzőgéből nézi. A cselekmény során összeverbuválódó csapat a legkülönbébb emberekből áll. Egy dolog azonban közös: mindegyikük utálja a háborút, és ha csak tehetik, kivonják magukat bármiféle munka alól. Kivétel persze, ha a saját hasznukra is lehet a dolog. Tehát a szereplők nem éppen heroikus alakok, kifogástalan erkölccsel; a cím is ironizál a hős kifejezéssel.

A karakterek ugyanakkor rendkívül szerethetőek, megtalálhatók bennük a hippi jellemvonások, a korszakból adódva, amelyben a film készült (egy fricska az amerikaiak vietnami konfliktusának): *Kelly*, a banda vezetője, *Csodabogár* és *B. Joe*, az örökös viccforrások. Az élet furcsa helyzetbe sodorta őket, önnön hibájukon kívül. Erre reakcióként csirkefogókká váltak, de ez sikerül az alapvető emberi értékeik elvesztése nélkül.

Ebből is adódik, hogy komédiával van dolgunk tragédia helyett. A film komikuma sokszor fanyar, olykor az akasztófahumor felé is elmegy. Válogatás nélkül figuráz ki bármilyen embert, legyen az német vagy amerikai. A legfontosabb mégis a háború kigúnyolása (a film álláspontjából adódóan). Könnyed komédia, amit nem szabad komoly szemmel néznünk, mert akkor furcsa lenne, és nem állna össze a kép.

E mellett fontos még megemlíteni két másik alkotást. Az egyik a *Meztelenek és bolondok*, ami szintén egy amerikai háborús komédia. Leginkább a hadban álló felek fejvesztett szervezetlenségét mutatja be. A második pedig *A tizedes meg a többiek*. Olyan kiskatonákról mesél nekünk ez a magyar film, akiknek elégük lett a harcokból, és semmi kedvük bármi ilyet csinálni. Természetesen az összes Magyarországon megforduló hatalom a nyakukba szó valami nem túl kellemeset. Az egész komikus jelleget ölt. Mindhárom filmet ajánlom bárkinek, aki képes olyan háborús filmet nézni, ami nem dicsfényben tündöklő komoly hőrszokról szól, hanem a hétköznapi, ám cinikus vidám embe-rekről.

Böngyik Ádám 12. a

A HIMALÁJAI MAJOMEMBER ŐSLÉNYTANI LELEPLEZÉSE

A „jeTITOK”

Függőleges testtartással haladó, emberhez hasonló alak. Egykor meg-megáll, hogy alacsony növéssű rododendronbokrokat kaparjon ki magának. A ruhátlan alak sötétén emelkedett ki a hóból. Lába nyomát megvizsgálva, tisztán lehetett látni a tíz ujj lenyomatát.”

E sorok egy olasz hegymászó, Tombazzi naplójából valók, aki 1925-ös himalájai expedícióján látni vélte Ázsia hírhedt „majomemberét”, a jetit. A Loch Ness-i szörny után talán a jeti a legismertebb „apokrif” állat, amelynek titkát cikkünkben – ha megoldani ugyan nem is tudjuk – zoológiai és őslénytani szemmel boncolgatjuk.

Tombazzi megfigyelése és leírása nem egyedülálló. A XIX. század közepétől a Himalájában megforduló európai hegymászók, kutatók, felfedezők, etnológusok mindegyike megemlékezik a jetiről. Azonban nem ők voltak a legenda első leírói. A jetit már a Kr. e. III. századból származó kínai írások is említik, és vörösesbarna szőrzetű, emberszerű majomként írják le. Európába viszonylag későn jut el a titokzatos majomemberek híre: 1832-ben a Katmanduban, Nepál fővárosában élő B. H. Hughson ír róluk. Ettől az évtől kezdve máig szinte minden évtizedben – valamilyen formában – fellángol a jetiőrület.

A zoológusok a XIX. század második felében a jetiről szóló híreszteléseknek hitelt adva teljesen nyilvánvalónak gondolták, hogy él a Himalájában egy nagy termetű, emberszabású majom, amely csak rejtőzködő életmódja miatt figyelhető meg nehezen, és gyakorlatilag még felfedezésre vár. Némely állattankönyvek egzakt leírást is adnak a jetiről, miszerint az erdőövezet felső határán él, jóval nagyobb az embernél, erőteljes vörösesbarna szőrzet borítja, hangja makogásszerű, és hátsó végtagja – amely a hóban hagyott nyomok formájában gyakran megfigyelhető – különleges felépítésű, emlékeztet a medvefeléikére.

Valóban, a jeti létezésének legfőbb bizonyítékát a hóban talált lábnyomok jelentik, amelyekről a XX. században aztán az első fényképek is elkészültek. 1951-ben nagyszabású Himalája-expedíció indult, amelynek tagja volt E. Shipton alpinista is. Az általa készített fotón valóban egy emberszerű lény lábfejeének nyoma látható, azonban számos európai kutató hamisít-

ványnak vélte, mert a szokásos öt lábujj helyett mindössze négy látszik kiformálódni a hóban. A kételkedők közé tartozott Edmund Hillary, a Mount Everest meghódítója is, aki a *Kockázat nélkül nincs győzelem* című könyvében leírja, hogy ő is látta az állítólagos jetinyomokat, és egyszerű magyarázatot ad keletkezésükre: a hóban járkáló, ugrándozó havasi négylábúak, rókkák, farkasok, vadkutyák apró lábnyomait olvasztja össze a nap melege, „így aztán olyan szép jetinyom lesz belőlük, hogy jobb se kell”.

A nyomokon kívül ismereteseek más „jetibizonyítékok” is. 1953 őszén négy indiai utazó a Kelet-Nepálban található pangbocsei buddhista kolostorban szállt meg, ahol megdöbbenve értesültek, hogy az ott élő szerzetesek kicsiny szentélyükben ereklyeként őrzik egy jeti skalpját, amely kinézetében valóban összevágott a havasi majomemberről szóló leírásokkal: vörösesbarna szőrzet borította, és kúp alakú volt, épp olyan, amilyennek a jeti fejtetőjét és tarkótájékát leírták. Hasonló jetiereklyéket más környékbeli kolostorokban is őriznek, amelyek közül némelyek hamisítványnak tűnnek, azaz valamiféle himalájai patásállat bőréből készültek, míg mások – úgy tűnik – nem hasonlítanak egyetlen más himalájai állatfaj kültakarójához sem.

Tegyük most föl a kérdést: ismer a zoológia tudománya olyan állatot, amely a leírások alapján csak kicsit is emlékeztet a jetire? Az embernél jóval nagyobb, szőrös, majomszerű lény, amely valami-képpen a Himalájához köthető – a ma élő fajok között ilyen ugyan nem találunk, de az őslénytani tudománya segítségünkre siet. 1933-ban G. H. R. von Koenigswald német paleontológus egy hongkongi gyógyszerárban „sárkányfogat” vásárolt, amelyről hamar kiderült, nem sárkánytól származik: egy főemlős alsó állkapcsának utózápfoga (nagyörölője), és koronájának kerülete hatszor nagyobb, mint az emberé, és kétszer nagyobb a gorilláénál. Koenigswald úgy gondolta – és ma is így gondoljuk –, a legnagyobb ismert főemlősfaj fogára bukkant, így a fajt elnevezte *Gigantopithecusnak*; a görög szóösszetétel szó szerint annyit jelent: „gigantikus majom”. Az 1930-as években újabb méretes fogak, majd az '50-es

években hatalmas állkapcsok is előkerültek ettől a fajtól. A fogak és az állkapocs csonttani vizsgálata bebizonyította, hogy a *Gigantopithecus* a ma élő emberszabású majmok közül a délkelet-ázsiai szigetvilágban élő orángutánál lehet legközelebbi rokonságban, amelynek egyébként épp olyan vörösesbarna szőre és robosztus testalkata van, mint azt a jetiről számos forrás tanúsítja.

A *Gigantopithecus* a földtörténeti újidő pleisztocén korszakában, mintegy 400–600 ezer évvel ezelőtt élt a Dél- és Délkelet-Ázsia füves és erdős pusztáin, a hegyvidékek alsó régióiban. Fogazata alapján mindenevő lehetett: főleg magvakat, gyökereket, gumókat, olykor kisebb állatokat fogyasztott. Testmérete valóban félelmetes: két-háromszor akkor lehetett, mint a ma élő hegyi gorilla, amely pedig 180 cm-es testmagasságával és 230 kg-os tömegével – ez persze a kifejlett hímekre vonatkozó adat – valóban lenyűgöző. A *Gigantopithecus* ugyan evolúciósan az orángutánok rokona, néhány szempontból mégis a gorillákra emlékeztethetett. Így például a ma élő gorillák testfelépítését vizsgálva megérthetjük, miért kúp alakúak azok a bizonyos, buddhista kolostorokban őrzött jetiskalpok. A gorillakoponyák hátsó részén ugyanis hatalmas csonttaraj található, kétoldalt pedig erőteljes tövisnyúlványok indulnak, amelyek a méretes állkapcsokat mozgó hatalmas izomtömeg tapadási felületeként szolgálnak. Ettől válik a gorilla koponyája hátsó irányban olyan kúpszerűvé, amely valószínűleg a *Gigantopithecusnak* is sajátossága lehetett. Hogy tényleg van-e egymáshoz köze a Kelet-Ázsiában élt *Gigantopithecusnak* és az ugyancsak ezen a környéken kialakult jetilegendának, nem tudhatjuk biztosan. Egyesek – a kissé naiv „jetihívők” – szerint az utolsó *Gigantopithecusok* rejtőzködnek a Himalája erdőövezetein túl: ide menekültek az egyre nagyobb ütemben szaporodó Homo sapiensek elől. Abban biztosak lehetünk, hogy az archaikus Homo sapiens valóban találkozott a dél-ázsiai pusztákon vándorolva *Gigantopithecusokkal*. Talán a jeti legendájaként őrződött meg e valaha élt csodálatos állatok emléke a himalájai népek mondáiban.

Szabó Gábor kalazantíner

A számítógépes játékokról – diákszemszögből

Mai világunkban rengeteg módja van a szórakozásnak. A szórakoztatóipar csak úgy ontja termékeit, melyekkel nap mint nap szembesülhetünk a reklámokon keresztül.

Az én generációom számára népszerű változata ennek a virtuális világban történő kikapcsolódás. Mit is jelentene ez? Például egy jó könyvben az olvasás által megszerzett információköteg adja az átélést, a filmekben a vizuális élmény számít, a játékokban pedig az interakció esetenként a szabad akarat (döntéshozás a folytatással kapcsolatban) élményét nyújtja.

Mi is az a *gamer*? (Magyarul a játékos kifejezést is használják.) Olyan ember, aki meglátja ezekben az értelmet, művészetet, és átélést tanúsít. Hétköznapi értelemben pedig mindenki, aki egyszerűen élvezzi ezt a kikapcsolódási formát. Ám az elnevezést nem mindenki fogadja el, elvégre ha pl. valaki szereti a filmeket, még nem lesz „watcher”.

A JÁTÉKOK FAJTÁI (SAJÁT FELOSZTÁSOM)

Egyszerű játékok: azért kapták ezt a nevet, mert nem rendelkeznek mély, mögöttes tartalommal. Olyan játékok, ahol csak a szórakozás a cél. Ezeket nem szükséges komolyan venni. Lehetnek kidolgozottak vagy csak olyanok, amivel az ember elűtheti pl. várakozás közben az idejét. Többnyire ügyességi és logikai játékok. Persze lehetnek kreatív vagy fejlesztők is, de itt máson van a hangsúly.

Összetett játékok: a legtöbb jó játék összetett. Ezeknél a történet, a zene, a karakterek kidolgozása, a grafika, a játékmód mind jól kidolgozott. Olyan játékok ezek, ahol a történet a hangsúlyos, ahol a játékosnak lehetősége nyílik különbnél különbné világot felfedezni, vagy a saját világunkban más szerepbe bújhat. Azonosulhat a főhőssel, átélve a drámát, akciót vagy akár a borzongást, ami a karakterrel történik. Ebbe a kategóriába sorolnám az RPG-ket (szerepjátékokat), ahol arra is van lehetőség, hogy a történet főbb kérdéseiben a döntéseket magunk hozzuk meg, ezzel változtatva a végkimenetelt. Ezzel egyfajta sajátos önkifejezést is nyújtunk, beleértve azt is, hogy saját karakterünket is kedvünkre hozhatjuk létre.

„E-sportágak”: néhány játék akkora népszerűségnek örvend, hogy versenyeket rendeznek belőlük, melyeken a fődíj megnyeréséért nem is kevés pénz jár. Az e-sport hivatalosan is elismert dolog. Ezekben a logika, gyors gondolkodás, csapatmunka, reflexek és a hatalmas koncentrációs képesség játszik szerepet. Ha már a sakk elfogadott sport, ezek miért ne lehetnének? A koreai Szöul városában pl. egy ilyen döntőt egy stadionban rendeztek meg, mely színültig megtelt nézőkkel.

A VIDEOJÁTÉKOK JÓ HATÁSAI

Alapjáraton, mint sok minden más, menekülést biztosítanak a valóság monotonitásából. A jól megírt videojáték története rengeteg kérdést felvet, akár erkölcsi témában is, amelyekből ta-

nulságot szűrhetünk le. Tudományosan alátámasztották, hogy a videojátékok csökkentették a gamerek reakcióidejét, ezáltal a döntőképeségük gyorsult, illetve azok, akik sötétben végezték ezt a tevékenységet, jobban vezetnek éjszaka.

Egy *Harvard* egyetemi kutatás kimutatták, hogy vannak játékok, amelyek együttérzővé teszik a felhasználókat (és tényleg vannak olyan esetek, ahol egyes érzelmi szálaknál nehéz visszafogni a könnyeinket...). Természetesen ezekről a pozitív hatásokról akkor beszélhetünk, ha az alany megfelelő korú, és kellő érettséggel rendelkezik, mert egy felnőtnek szánt alkotás (ahogy a filmeknél is) nem a gyermekek befogadására készült.

SZUBKULTURÁLIS SZERVEZŐDÉS

A közösség mint olyan leginkább az „internet végtelenjében” a legaktívabb, de egyre nagyobb népszerűségnek örvendenek a kimondottan „*gamer*-rendezvények”. Olyan találkozók, ahol a közösség tagjai élőben eltöltik egymással az időt; új játékokat próbálnak ki, közösen megnézik egyes játékbajnokságok döntőjét, legyen szó magyarországi döntőről vagy külföldi közvetítésről. Jó érzés olyanokkal találkozni, akiket nem is ismerek, de ez az egy dolog biztos összeköt bennünket – élük át a résztvevők.

POZITÍV TÖRTÉNETEK

Egy játékos annyira jóvá vált kedvenc játékában, hogy „jobban érti a dolgát”, mint a készítő, éppen ezért kapott egy állásajánlatot, hogy csatlakozzon a játék fejlesztőihez. Ez azóta a munkájává vált.

Ken Worrall játékközvetítő, aki egy súlyos balesete miatt mind a négy végtagjára lebé-

nult. Ez lelkileg is elég megrázó volt számára. A kilátástalannak tűnő helyzetben korábbi közvetítéseinek nézői segítették át ezen a korszakán, míg sikerült teljesen elfogadnia önmagát.

Egy srác érdekes módon emlékezik meg elhunyt apjáról. Mikor gyerek volt, az apjával rendszeresen játszottak egy autós játékkal. Az apa sajnos korán meghalt, és a fiú azután rá se tudott nézni a játékkonzolra. Majd tíz év múlva mégis elővette. (A játék elmenti a pályákon elért eredményünket, és a pontos útvonalat is rögzíti, amelyen végimentünk, tehát ha ismét azon a pályán játszunk, a játék egy hologramhoz hasonlóan mutatja végig korábbi rekordunkat.) A fiú végiment a pályán, ami mélyen megráztta, mert a hologrammal játszva ismét az az érzés fogta el, mintha az apjával játszott volna. Sokszor megdönthette volna a rekordját, de a cél előtt mindig lefékezett, nehogy kitörölje apja mentését.

A játékoknak hála rengeteg barátság kötődött, saját példámat is tekintve.

A személyes véleményem, hogy számomra többet jelent gamernek lenni, mint egyszerűen csak kikapcsolódni a videojátékokkal. Számomra ez olyan dolog, amelynek részeseként büszkeséget érezhetek.

Elekes Péter 11. a

Karibi körutazás (1.)

Szalkai Sándor vagyok, 2007 óta a szegedi Dugonics András Pia-rista Gimnázium tanára. Az intézmény berkein belül a művészeti iskolába járnak hozzám a gitározni vágyó, óhajtó növendékek. Címzavakban a munkámról és mai szóval élve jelenlegi pozíciómról tömören ennyit szerettem volna írni. Az elkövetkező cikk a karibi utazásomról szól.

SZERETNÉM BEMUTATNI AZT A KÖRUTAT, AMELYET AZ AIDA LUNA TENGERTÁRSASÁG HAJÓVAL FEDEZHETÜNK FEL, VALAMINT MESÉLNI ARRÓL, HOGY MILYEN AZ ÉLET EGY ILYEN FÉM ÓRIÁSCIRKÁLÓ FEDÉLZETÉN.

2014 nyarán beneveztünk *Tres Frentes Hierros* névre hallgató könnyűzenei triókkal egy zenekari meghallgatásra, amelynek helyszíne Budapest volt. Ez egy olyan válogató volt, amelynek eredményeképpen a kiválasztott zenekarok kijuthattak a német alapítású *Aida Crusies Hajóstársaság* valamelyik tengerjárójára zenélni.

A meghallgatást követő második napon szerencsés villámcsapásként érte triónkat a hír, miszerint mehetünk zenei szolgálatot teljesíteni a társaság *Aida Luna* nevezetű hajójára, amelynek úti célja ezúttal a karibi térség volt. A hajóra történő kijutás előzményeiről dióhéjban ennyit.

2014. november 7-én felszállt repülőgépünk a Budapest Airport egy kifutóján, és kezdetét vette utazásunk egy különleges és egzotikus világba, amelynek nevét híres mesékből, kalóztörténetekből ismertük már. Természetesen eszünkbe is jutott a kalózbárát *Rejtő Jenő Piszkos Fred* kapitánya. Másnap landoltunk a *Dominikai Köztársaság Punta Cana International Airport* nevű repülőterén, majd innen tovább négy keréken, és irány *La Romana*, ahol már minket is várt az indulásra előkészített hajó.

A körutazásunk megkezdése előtt, mielőtt vitorlát bontunk, az *Aida Luna* hajóról szeretnék pár információval és adattal szolgálni, hogy legyen egy kis elképzelésünk erről a barátságos, cseppet sem harapós, csókos szájú „szörnyetegről”.

A hajó több mint 70 ezer tonna, és a körutazás megkezdése előtt feltöltődik 126 tonna áruval. Az utazóközönség maximális létszáma 2100 fő, ezen kívül a hajón tartózkodik 607 főnyi legénység.

A hajón 14 emelet található, hossza 252 méter. Maximális sebessége 22 csomó, ami 41 km/h sebességnek felel meg. A hajó lelassul 6 km/h sebességre, amikor vizet vesz fel a tengerből, amelyet különleges technikával, filterek segítségével tisztítanak, így akár fogyasztásra is alkalmassá válik.

A hajó emeletein számos étterem, bár található, ezenkívül a központi részében foglal helyet a színházterem és a művészeti galéria, amely minden este szórakoztatja változatos programjaival a nagydéműt.

Boltok, kaszinók, spa, szépségszalon, törökfürdő, külön gyermekklub, 4D mozi, medencék, napozóteraszok, élőzene és még számos szolgáltatás varázsolja kerek egészé a kikapcsolódást és a feltöltődést a fedélzeten.

A hajóval két hét alatt lehetett körbeutazni a karibi szigetvilág legismertebb, leghíresebb részeit. A körutazás tehát 14 napból állt, amelyből három nap csak a tengeri utazást jelentette; ilyen-

kor nyílt vízen haladtunk, és szeltük a habokat. A hajóval hétszer jártuk körbe a szigetvilágot, és utunk során bizony jó és kevésbé jó, de mindenféleképpen új élethelyzetekkel és emberekkel találkozhattunk.

A körutazás kiindulási állomása a fentiekben is megemlített Dominikai Köztársaság *La Romana* nevű nagyvárosa.

Itt a kikötőtől gyalogosan öt perc távolságra építették fel azt a terminált, amely fogadta az érkező utasokat. A terminál területén vehette át a nagydémű a névre szóló fedélzeti kártyát, amellyel beléphettek a hajó fedélzetére.

Természetesen ilyen kártyánk nekünk is volt mint legénységi tagoknak. Tulajdonképpen ez a kártya jelentette a személyes iratunkat, amellyel igazolni tudtuk, hogy a hajóhoz tartozunk.

a kabinban várjuk a Pax Drill gyakorlatot

Egy körutazás ideje alatt több mint kétezer utas cserélődött *La Romanán* és a későbbiekben is megemlítésre kerülő *Barbados* szigetén.

Az utasok felszállása után sor került az esti órákban, még az indulás előtti pillanatokban az ún. *Pax Drill* gyakorlatra, amely egy közös mentési és evakuálási gyakorlatot jelent.

HATALMAS TENGER, NINCS NÁLAD NAGYOBB, UTAM SORÁN LÁTOM ÉS ÉRZEM A HASONLÓSÁGOT, AMELYET MUTATSZ.

A TÁVOLBAN LÁTOK EGY HULLÁMOT A SOK EZER KÖZÜL, MINTHA AZ ÉN LENNÉK, VALAHOGY HASONLÍT. MÁR LÁTOM: EGYSZER FENT, EGYSZER LENT, HÁBORGÁSOD ÉS NYUGODTSÁGOD KÖZÖTT ÁLLANDÓ VAGYOK.

IGEN, EZ ÉN VAGYOK, AMELYET MUTATSZ, ELMÉM ÖRÖKÖS UTÁNZÓD!

A teljes gyakorlaton kötelező részt venni az utazóközönségnek a legénységgel együtt. E nélkül nem kerülhet sor az elindulásra, hiszen bármilyen baj, probléma esetén ismernie kell az utazóközönségnek a saját evakuálási pontját a mentőcsónakok felé.

Igen, kedves olvasó, most már kibomlik a vitorla, hamarosan La Romana városának távoli, apró fényei is eltűnnek lassan, vagy éppen még a távolban pislákolnak, amikor hajónk megkezdí útját déli irányba, a sötét éjszakában, a nyílt tenger felé.

Az elkövetkező napon a hajó a nyílt tengeren halad a *Holland Antillák* irányába. Pontosabban, tengerész kifejezéssel élve, *seaday* van, ami azt jelenti, hogy a tengeri utazás időtartama a kiindulóponttól, La Romanától számítva a megérkezésig, *Arubáig* nyílt vízen 34 óra.

A *seaday* igazi tengerészélet, körbe-körbe mindenütt csak víz van. Kis zenei csapatunkkal többször is csodálkoztunk a napfény és a felhők árnyékának köszönhetően a tenger kék színének különböző árnyalatain. Figyeltük, ahogyan a kis repülő halak raja kitér hajónk elől, és hallgattuk a tenger ősi zenéjét, azt a különös zúgást, amely szinte megbabonázva elménket arra hív, hogy elcsodálkozzunk létünkön és a Teremtés csodáján.

A *seaday* napon a kapitány különböző információkkal szolgál a hajó sebességéről, pontos koordinátáiról, haladási irányáról. A *General Manager* a tisztí sorból a napi programokról beszél, ahol a németes akcentus mögé bújva felismerjük saját triónk nevét is; irány a próba!

A két hétig tartó körutazásból pontosan három nap *seaday*, amely tehát hosszabb, tengeren való utazást jelent.

A Holland Antillák területén érintjük *Aruba*, *Curaçao* és *Bonaire* szigetét. Úgy gondolom, utunk során a leginkább európai, nagyvárosias civilizáció jegyeit láthattuk ezeken a szigeteken. A térség a mai napig nagy kereskedelmi útvonal, óriási teherhajók hosszú, kígyózó sora tűnt fel leg többször a távolban.

Amint időnk engedte, mi is partra léptünk, és irányba vettük a tengerparti beacheket. Természetesen a helyi lakosok leginkább a turizmusból élnek, így nem kerülhetünk ki mi sem kedvenc szlogenünket, a *Taxi to the Beach?* mondatot, de még sorolhatnám, mi minden szolgáltatást kaphattunk volna.

A Holland Antillák után keleti irányba ismét *seaday* következett, majd ezután a körutazás első felének utolsó városa jött, *Grenada*.

misén Grenadában

Grenada 1974-ben még brit gyarmat volt. Szerencsénk volt látni a függetlenségi ünnepséget, amely utolsó utunk alkalmával történt. Gyerekek és tanárok nemzeti színű sár- ga, piros, zöld ruhákban és zászlókkal, dobpergés kísérete mellett vonultak a város utcáin.

(folytatjuk)

Szalkai Sándor tanár úr

Prága

Amikor készülődtem Prágába, arra gondoltam, milyen lesz, amikor ott leszek. Milyen lesz a város, a kilátás, az ennivaló, az időjárás és legfőképpen az ott eltöltött idő? Azt kell mondjam, nem csalódtam.

Az út Szegedről Prágába 12 óra volt busszal, ezt valahogy kibírtuk. A *Király-König Zeneiskola* kórusával mentem, pár tanárral. Prágában gyönyörű látvány fogadott: az egész város kivilágítva, óriási dolgozóépületek, amerre elláttunk. Átmentünk a *Hlávkův híd*on, és megérkeztünk a hotelba. Vacsora végezetével elmentünk a *Palládiumba*. Óriási volt, és nem értettünk semmit a körülöttünk levő emberek beszédéből.

Következő nap, november 28-án délelőtt volt az első fellépésünk a gyönyörű Szent Miklós-templomban. Nemcsak mi, magyarok léptünk fel, hanem oroszok, franciák, írek, norvégok és más nemzetiségűek is. Ezen a fellépésen három magyar kórus is részt vett, de a többiekkel nem találkoztunk, mert mi sokkal hamarabb énekeltünk. Utána elmentünk a *Szent Vitus-székesegyház* közelébe nézelődni. Pihengettünk a Starbucksban, majd indultunk tovább a *Károly híd* felé. Sétáltunk, vettünk szuvenírt, és kóstoltunk cukrokat. Éppen akkor értünk a főtérré, amikor óriási volt a tömeg a torony miatt, mert várták, hogy egész órák zenéljenek a bábok. Amíg fényképeztem, elmentek a többiek. Elégé elvesztettem magam, mert senki ismerőst nem láttam. De szerencsére nem sokkal később, miután a tömeg kezdett széteszlani, megtaláltam a csoportunkat, és nagyon örültem nekik! Estére vissza is értünk együtt a hotelba az Óvárosból.

Másnap reggel tízkor megint felléptünk a *Szent Megváltó templomában*. 10 előtt 10 perccel senki nem volt ott, 10 előtt 5 perccel két ember, és 10 órákor betódult egy jó nagy tömeg, ami megtöltötte a templomot. Ezután délután háromig kószálhattunk szabadon, ettünk, nézelődtünk a téren a vásárban, majd indultunk vissza a templomba közös éneklésre a kórusokkal. Nagy élmény volt, mert az orosz karmester vezényelt, és más nemzetiségűekkel együtt cseh dalokat énekeltünk. Ennek végezetével a csoportunk nagyja elment megint vásárolni a *Palládiumba*, a többiek a szállodába.

Az utolsó nap összehajóztunk, megreggeliztünk, és felültünk a buszra újabb 12 órás útra.

Visszafele még megálltunk egy cseh Tescóban, és aki akart, vehetett az apukáknak jellegzetes cseh sört. Magyarországon is megálltunk az Auchanban, és nekem nagyon furcsa volt, hogy értem, nem csak hallom, amit mellettem beszélnek az emberek. Estére szerencsésen megérkeztünk Szegedre fáradtan, tele élményekkel és többnyire vidáman.

Bővíz Anna Bella 8. a

Táplálékkiegészítők

Csak az Egyesült Államokban a táplálékkiegészítők előállítására és forgalmazására 28 milliárd dolláros biznisz – ez forintban kb. 6126 milliárd. Ennek jelentős részét a cégek hirdetésekre, PR-ra és marketingre költik. Az engedélyezési eljárás pedig a legtöbb országban sokkal egyszerűbb és megengedőbb, mintha gyógyszerként regisztrálnák a készítményt: nem kell kísérleti eredményekkel bizonyítani a hatásosságot. Az emberek általában az gondolják, az ilyen készítmények biztonságosak.

A táplálékkiegészítő olyan készítmény, amely a normál étrend kiegészítésére szolgál, extra tápanyagokat biztosítva – ezek lehetnek vitaminok, ásványi anyagok, rostok, zsírsavak, aminosavak stb. Bevitelük akkor lehet szükséges, ha a normál diéta valamilyen nem képes az összes szükséges makro- és mikronutriens biztosítására. De vajon tényleg szükségünk van ezekre, vagy csak egy jól felépített marketinggépezet tudatlan áldozatai azok, akik hónapról hónapra akár több tízezer forintot is képesek táplálékkiegészítőkre költeni?

Milyen esetekben lehet elégtelen a természetes úton bevitt tápanyag? Gondoljunk a fokozott stresszhelyzetekre, betegségekre, szigorú diétákra (fogókúrák!), amikor lecsökken a tápanyagbevitel, vagy egyszerűen megnövekedett az igény a szervezet részéről (sport, testépítés, hirtelen fejlődés)!

Vannak olyan tápanyagok is, amelyekre a szervezetnek ugyan a szüksége lenne, azonban az átlagos nyugati étrendből szinte teljesen hiányoznak. A legjobb példa erre az omega-3 zsírsavak csoportja: ezek elsősorban hidegvízi halakban találhatók meg. A szív- és érrendszer vagy az ízületek egészsége szempontjából azonban érdemes napi rendszerességgel fogyasztani őket. A legegyszerűbb és legolcsóbb megoldás ebben az esetben a táplálékkiegészítők fogyasztása.

A hatásosság, elérhetőség és célszerűség szempontjait figyelembe véve a következő táplálékkiegészítők fogyasztását

érdemes megfontolnunk: *multivitamin-készítmények, Omega-3 halolaj, fehérjekészítmények, kreatin*. (A krónikus betegek étrend-kiegészítőiről most nem beszélünk, bár itt is jó lenne tudni eligazodni!)

Mire jók, és mire nem?

Arra biztos egyetlen, legalisan kapható kiegészítő sem jó, hogy pusztán annak segítségével lefogyjunk, minden testmozgás és diéta nélkül. Arra sem, hogy néhány hét alatt izompacsirtává váljunk komoly edzés nélkül.

A nagy biológiai értékű *fehérjék* azok, amikre még a leginkább megéri beruházni. Ezek tejsavóból, tojásból, szójaból készülnek. Legtöbbször por alakban kerülnek forgalomba, és sovány tejben feloldva, turmixként lehet őket fogyasztani. Ha valaki izmosabb szeretne lenni, akkor testsúly-kilogrammonként 1-2 g fehérjét kell fogyasztania (egyébként fél gramm is elég). Ez egy átlagos embernél több mint fél kilo húst jelentene minden nap (minőségi húsról beszélünk!).

Vitaminok

Az alapszabály itt is érvényes: akkor érdemes vitaminkészítményeket szedni, ha a rendes napi táplálkozásunk nem elég kiegyensúlyozott ahhoz, hogy a szervezetünk számára biztosítsa a szükséges mikronutrienseket (vitaminokat és különböző ásványi anyagokat).

Kreatin

A kreatin jól mérhető izomerő-növekedést okoz, azonban csak edzéssel együtt.

Nagyon széles körben használt kiegészítő, főleg erősportokban, de például futballisták közül is sokan és rendszeresen használják.

Edzés előtti készítmények: többféle hatóanyagot is tartalmaznak (serkentőszereket is!), melyek egymástól eltérő módon hatnak a teljesítményünkre. Keverni őket tilos! Csak átmenetileg szabad használni ezeket.

Edzés után: olyan táplálékkiegészítőket fogyasztanak, melyek kémiai szerkezetük révén gátolják a katabolizmust, az izmok lebontását, ezért az izmok tömegének fokozódását és a gyors regenerációt segítik (BCAA vagy elágazó szénláncú aminosavak).

Zsírégetők

Ezekkel lehet a legtöbbet keresni (a gyártónak), nem csodaszerek, sok esetben nem bizonyított a hatékonyságuk. A hivatalos szöveg általában étvágycsökkentő hatással, gyorsabb anyagcserével és a megemelkedett testhőmiatti hatékonyabb zsírégetéssel adja el őket.

Amit nem kellene szedni, azok a stimulánsokat is tartalmazó termékek. Ha elfogadjuk, hogy a gyerekek nem isznak kávét (bár koffeint üdítők is tartalmazhatnak!), akkor nyilván nem való nekik más stimuláns sem. A hormonokat, prohormonokat tartalmazó vagy a hormonháztartásba beavatkozó termékeket kerüljétek! Bár vannak olyan formulák is, amelyek a saját hormontermelést serkentik egy picit, a normális fizioló-

giai tartományon belül, a még férfikort el nem ért személyeknél ez szükségtelen, főleg rizikóvállalás, többek között azért, mert alacsonyok maradnak (http://www.webbeteg.hu/cikkek/sport_egeszseg/5701/taplalekkiegészitok-es-testepites).

A sportszervezetek mindegyike küzd a táplálékkiegészítők problémájával. Egy korábbi hazai felmérés szerint a megkérdezett sportolók 96 %-a szed valamilyen – akár többféle – táplálékkiegészítőt,

s ezek az arányok nyilván nemzetközinek is tekinthetők. A WADA (Nemzetközi Doppingellenes Ügy-nökség) állásfoglalása szerint egyébként megfelelő étrenddel fedezhetők a sportolók szükségletei, a táplálékkiegészítők alkalmazása csak orvosi ellenőrzés mellett, diagnosztizált hiányállapot esetében megengedett. A WADA azért sem ajánlja a táplálékkiegészítők használatát, mivel azok tiltott, a doppinglistán szereplő anyagokat tartalmazhatnak, melyeket sok esetben a táplálékkiegészítők címkéjén nem tüntetnek fel, és így pozitív doppingvizsgálati eredményhez vezethetnek. A Magyar Antidopping Csoport közleménye szerint „szakértői vélemény, bármelyjellegű garancia vagy hivatalos engedély egyetlen sportolók számára kifejlesztett táplálék vagy étrendkiegészítő esetében sem adható ki, ezt a világon egyetlenegy Nemzeti Doppingellenes Szervezet sem teheti meg, hiszen a WADA Kódex alapelve, hogy »kizárólag a sportoló felelős azért, mi kerül a szervezetébe«”. Mint említettem, nagyon sokféle étrendkiegészítőt lehet kapni. Itt ezeknek csak egy kis szegmenséről esett szó, amelyeket általában fiatalok használnak. Ha érdekel benneteket valamelyik szer, kérdezzetek, és ha tudok, válaszolok. Tudjátok az e-mail címem: ilonadenes@hotmail.com.

Vigyázzunk együtt egyik legfőbb értékünkre, az egészségünkre!

dr. Dénes Ilona iskolaorvos

A SPORTOLÓK TÁPLÁLKOZÁSÁNAK 10 ARANYSZABÁLYA

1. Tiszta víz: gyakran megfeledezünk róla, hogy a víz az egyik legfontosabb táplálékunk.
2. Az étrend 60 százalékát alkossák teljes kiőrlésű gabonafélék, zöldségek, gyümölcsök
3. Alacsony zsírtartalom
4. Eszenciális zsírsavak: mivel a szervezetben nem tudnak képződni
5. 15 százalék fehérje
6. Alacsony cukortartalom: a gyári gyümölcslevek, üdítő italok, befőttek és lekvárok mind magas cukortartalmúak, ezekből minél kevesebbet fogyasztunk!
7. Alacsony sótartalom: vigyázzunk a nehezen észrevehető sótartalomra (savanyúságok, konzervek, levesporok, sajtok, pékáruk és készételek)!
8. Változatosság
9. Találjuk meg a helyes mértéket az étrend-kiegészítők fogyasztásában!
10. Ne együnk „vacagságokat”: üres kalóriákat, vagyis egészségtelen, aroma- és színezőanyagban gazdag, mesterséges ételeket!

Dabis Marcell 7. a osztályos tanuló a *Katolikus Iskolák Dugonics András Matematikaversenyén* 143 versenyző közül a harmadik helyet érte el, ezzel a legjobb 10 közé jutott. A verseny döntője március 28-án lesz Piliscsában.

Nemes Zsuzsanna tanárnő

VI. korcsoportos fiú kézilabdacsapattunk eredményei a diákolimpián

VÁROSI DÖNTŐ: III. hely

ORSZÁGOS ELŐDÖNTŐ, SELEJTEZŐ (Hajdúszoboszló): Dugonics András Piarista Gimnázium – Hőgyes Endre Gimnázium (Hajdúszoboszló) 38 : 24.

ORSZÁGOS ELŐDÖNTŐ (Mezőkövesd, 2015. január 7.): IV. hely

JÁTEKOSOK: Bóna Vilmos, Csomor Ádám, Engi Attila, Haszilló Gergő, Szabó Péter, Urbán Egon 12. b, Dobay Péter, Ducza Szabolcs, Kádár Balázs 11. b, Mitrik László 10. c, Dimovics Ádám, Dobay Tamás, Eke Martin, Kőműves Martin 9. c.

EDZŐ: Bereczky András tanár úr

MMA (ketrecharc)

Az MMA egy kevert harcművészet. Mára már önálló sportág lett. A 90-es években alakult ki, amikor még tényleg különböző harcművészeteket űző embereket hívtak meg a bajnokságokra (bokszt, thai bokszt, birkózást és a brazil dzsudzsucut).

Egy MMA-versenyt általában ketrecben szoktak vívni. A legális versenyekben a versenyzők csak saját magukra hagyatkozhatnak. Minél nagyobb tudásuk van, annál kevesebb a védőfelszerelés. A kezdőbbek használnak fejkvédőt, sípcsontvédőt és puhább bokszkesztyűt. Akik már úgymond a csúcson vannak, csak egy kemény, vékony kesztyűt használnak, ami szerintem rosszabb, mint a sima ököl, mert nagyobb kárt tud okozni az emberben.

Különböző versenykategóriák vannak: *grappling* (földharc), állóharc, illetve egyszerre mindkettő. A győztest a következő kritériumok alapján határozzák meg: *top out* (az ellenfél feladásra kényszerítése, tulajdonképpen K. O.), *TKO* (a mérkőzésvezető, az orvos vagy a sportoló edzője megállítja a harcot), pontozás (három pontozóbíró dönt). Ez utóbbinál a következő elemeket értékelik: K. O.-hoz vezető támadás, kiterjedt károkozás az ellenfélben, technikák és főként állóharcban, védekező technikák és földre vitel.

Az MMA egy brutálisnak tűnő sport, amelyben nagy ritkán halálesetek is előfordulnak, de ezt leszámítva egy csodálatos sport. Nagy állóképességet, erőt és kitartást kíván.

Én azért választottam ezt a sportot, mert szeretem a kihívást, szeretem a keménységet is, és nem ártott egy kis figyelmet, önkontrollt tanulnom. Az MMA-n ezt megtanultam: nem szabad erőszakosnak lenni és egyből ütni, hanem elölle számolni magunkban tízig. Ezen kívül megtanít arra is, hogy hogyan védjük meg magunkat.

Szabó Kevin 9. c

Köpek aranyból

Az ösföldek típusai: kültéri és beltéri.

Mi a GDP?

Egy ország teljes végterméke.

Mi a recessió?

Pénzjavulás.

Mi az infláció?

Pénzrontás.

Mi az infláció?

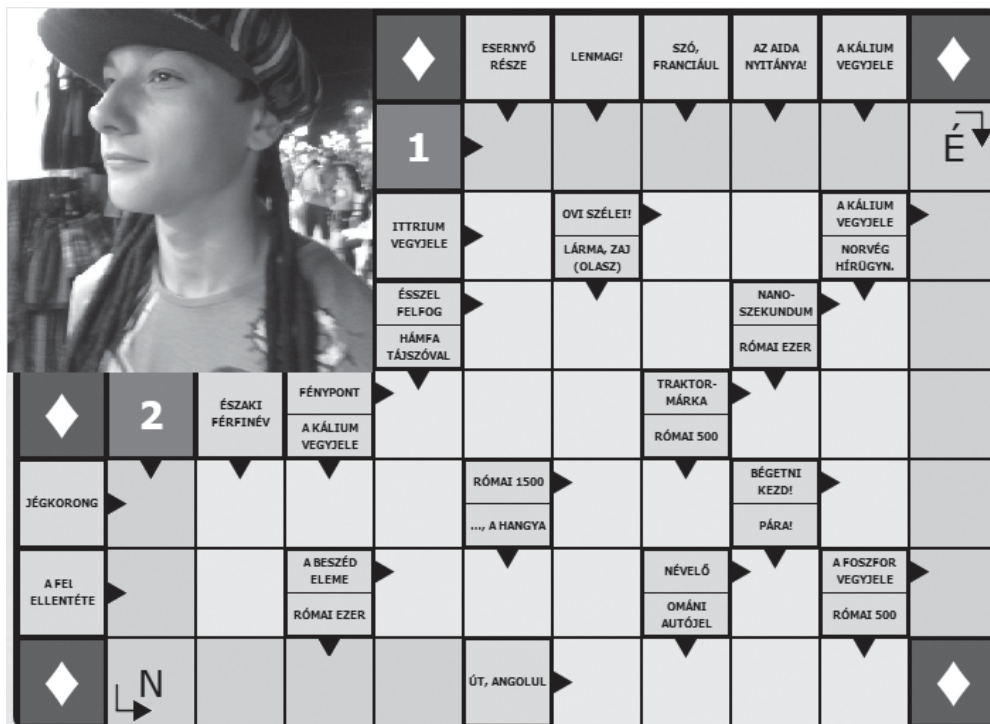
Járulék.

Mi a GDP?

A nemzetközi áru végleges összege.

Mit jelent a fogalom: „monetáris világgazdaság”?

Hatalmas világgazdaság.

A megoldásokat Fábíán Péter 12. a osztályos tanulónak adhatjátok oda április 24-ig. Az előző számban található rejtvény megfejtésével pótlót nyert Both Szilveszter 11. a, Károlyi Attila tanár úrtól veheti át. Gratulálunk!

A küklopszok földjén figyelemelterelés céljából Odüsszeusz kiszúrta az egyik küklopsz szemét.

Középpontos dráma: van egy középponti szereplő, és mindenki hozzá viszonyodik.

Tanár: Az ókori zsidók úgy gondolták, hogy az ég olyan, mint egy búra, fölötté is víz van („felső vizek”), ezért kék az ég.
Diák: Ez a világbé máig hat az emberi gondolkodásra, ezért hívják az űrkutatás eszközeit űrHAJÓnak!

Magyarázd meg a slumosodás fogalmát!
A slumosodás egy olyan fogalom, amelyet sajnos nem tanultam meg.

Mi jön a felszínre a fumarolából?
Szén-dioxid és záptojás.

Az országok közötti együttműködés (integráció) legmagasabb foka: a bróker.

Mikor volt a dinoszauruszok virágkora?
A dinók ma élnek virágkorukat.

Mi a talaj (definíció)? A földkéreg legfelső finom rétege.

Kuba két legfontosabb természetett növénye: szivar

Az oldalt szerkesztette és a lapok alján található idézeteket gyűjtötte: Fábíán Péter 12. a

Ennyivel nő meg a víz térfogata, ha megfagy: picivel

Malajzia ónvagyon így jött létre: létrehozta a természet

Melyik földtörténeti időben, időszakban állt össze a Pangea? A virágkorban.

Sorold fel a felszíni karsztos formákat!
Dolina, polje, karr, karmező, aknamező.

Kanada legfontosabb természetett növénye: papír.

Nevez meg három metamorf kőzetet! Szaracén.

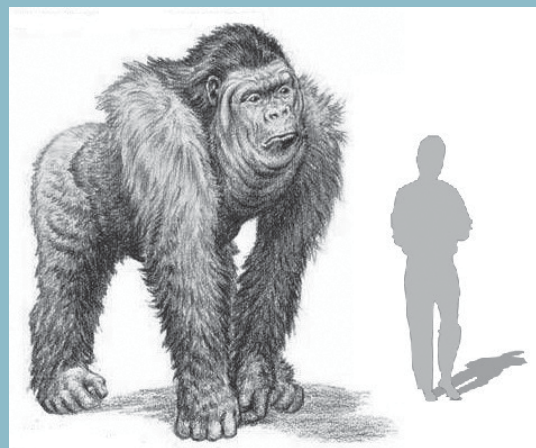
Az óceánközépi hátságok vonalában feltörő magma innen származik: atmoszférából.

Tőzsér Pál és Böszörményi Géza tanár urak gyűjtése

HANKISS ELEMÉR

1928-2015

A kultúra nem luxus, hanem élet-halál kérdése. Az emberiség elveszett volna, ha nem lett volna képes szimbólumok bonyolult rendszereivel körbevenni és megvédeni önmagát.

A jety legendájának lehetséges ősnemzője, a *Gigantopithecus* és az ember testméretének összehasonlítása. (Lásd a 8. oldalon Szabó Gábor cikkét.)

ELÉSZBE TÖRVE DOMBI BALÁZS 12. A

Hegy vagyok amit elmozdítottak
Folyó vagyok ami vizét issza
Érzés vagyok ami senkit se környékez
Ég vagyok miben semmi sem repked
Nap vagyok ami nem tűz melegen
Hold vagyok amely megrepedt
Száj vagyok ami sosem mosolyog
Szó vagyok amit senki se mond
Szökevény vagyok láb nélkül
Hóhér vagyok karó nélkül

Tisztelt Támogatónk!

*Kérjük, adójának 1%-ával
segítse iskolánk alapítványát!
Dugonics András Alapítvány*

Adószám: 19083924-1-06